

POSTANOWIENIE

Dnia 30 września 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Grzegorz Misiurek

SSN Władysław Pawlak

w sprawie ze skargi D. W. o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 11 grudnia 2014 r., wydanego w sprawie z powództwa Wspólnoty Mieszkaniowej przy ul. [...]przeciwko D.W. o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 30 września 2016 r.,
zażalenia skarżącego na postanowienie Sądu Okręgowego w W. z dnia 11 kwietnia 2016 r.,

- 1) odrzuca zażalenie;
- 2) oddala wniosek radcy prawnego B. C. o przyznanie mu wynagrodzenia.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 11 kwietnia 2016 r. Sąd Okręgowy w W. odrzucił skargę pozwanego D. W. o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w W. z 11 grudnia 2014 r., wydanego w sprawie z powództwa Wspólnoty Mieszkaniowej [...] o zapłatę, z uwagi na nieprzedstawienie przez wnoszącego skargę radcę prawnego B.C. pełnomocnictwa umocowującego do wystąpienia w imieniu pozwanego z tym środkiem zaskarżenia.

W zażaleniu na postanowienie Sądu Okręgowego z 11 kwietnia 2016 r. radca prawny B. C. zarzucił, że zostało ono wydane z naruszeniem art. 118 § 1 k.p.c. w zw. z art. 87¹ § 1 k.p.c. poprzez ich błędne zastosowanie w związku z ograniczeniem przez Sąd umocowania pełnomocnika pozwanego z urzędu tylko do wniesienia skargi o wznowienie postępowania, zamiast objęcia nim również umocowania do sporządzenia skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Z akt postępowania prowadzonych z udziałem D. W. wynika, że po prawomocnym zakończeniu postępowania z powództwa Wspólnoty Mieszkaniowej [...] o zapłatę wystąpił on ze skargą o wznowienie postępowania w tej sprawie. Na wniosek pozwanego zgłoszony w tym postępowaniu, postanowieniem z 3 listopada 2015 r. Sąd Okręgowy przyznał mu uprawnienie do korzystania z pomocy pełnomocnika z urzędu, a właściwa rada izby radców prawnych wyznaczyła pełnomocnikiem pozwanego adwokata B. C. B. C. wezwany o uzupełnienie braków skargi o wznowienie postępowania złożył imieniem pozwanego oświadczenie, że nie popiera wniesionej przez pozwanego osobiście skargi o wznowienie postępowania, gdyż nie jest w stanie sprecyzować jej podstaw, natomiast wnosi o jej potraktowanie jak skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia i taką skargę imieniem pozwanego złożył. W tej sytuacji Sąd Okręgowy umorzył postępowanie wywołane wniesieniem skargi o wznowienie postępowania.

Przesłanki ustanowienia dla strony pełnomocnika z urzędu określa art. 117 § 1 i 2 k.p.c. Ustanowienie adwokata lub radcy prawnego z urzędu przez sąd jest równoznaczne z udzieleniem mu pełnomocnictwa procesowego — art. 118 § 1 k.p.c. Ustanowiony pełnomocnik jest obowiązany zastępować stronę do

prawomocnego zakończenia postępowania, chyba że z postanowienia sądu wynika, iż obowiązek ten ustaje wcześniej.

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jest szczególnego rodzaju środkiem zaskarżenia, realizującym inne cele niż skarga o wznowienie postępowania. Nie sposób jest obu tych środków traktować zamiennie i przyjmować, że pełnomocnik umocowany do wystąpienia imieniem strony ze skargą o wznowienie postępowania może w jej imieniu - zamiast skargi o wznowienie postępowania - złożyć skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia. Takie rozumowanie znajduje podstawę także w art. 91 k.p.c., z którego nie można wyprowadzić wniosku, żeby pełnomocnictwo procesowe obejmowało z samego prawa umocowanie do wniesienia w imieniu strony skargi kasacyjnej ale też o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, podczas gdy obejmuje ono umocowanie do wniesienia w jej imieniu skargi o wznowienie postępowania (por. uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 5 czerwca 2008 r., zasadę prawną, III CZP 142/07, OSNC 2008, nr 11, poz. 122).

Zgodnie z art. 87¹ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. w postępowaniu przed Sądem Najwyższym obowiązuje zastępstwo stron przez adwokatów lub radców prawnych. Zastępstwo to dotyczy także czynności procesowych związanych z postępowaniem przed Sądem Najwyższym, podejmowanych przed sądami niższych instancji. Zaniechanie obowiązku dołączenia do skargi pełnomocnictwa (art. 89 § 1 k.p.c. i art. 126 § 3 k.p.c. w związku z art. 424⁵ § 2 k.p.c.) polega rygorowi z art. 424⁶ § 2 i 3 k.p.c. (por. nie publ. postanowienia Sądu Najwyższego z 14 czerwca 2005 r., V CZ 61/05 oraz z 20 lipca 2007 r., V CNP 102/07).

Brak w postaci niedołączenia do skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia stosownego pełnomocnictwa dla wnoszącego ją radcy prawnego stanowi brak formalny skargi podlegający uzupełnieniu w sposób przewidziany dla usuwania braków formalnych pism procesowych. Zarządzeniem z 9 marca 2016 r. radca prawny B. C. został wezwany do wykazania, że jest prawidłowo umocowany do wniesienia skargi imieniem pozwanego poprzez przełożenie odpowiedniego pełnomocnictwa w terminie

tygodnia, pod rygorem odrzucenia skargi. Tego zarządzenia pełnomocnik nie wykonał.

Przez „niedopuszczalność skargi z innych przyczyn” należy także rozumieć niedopuszczalność wynikającą z nieuzupełnienia - pomimo wezwania - braku skargi w postaci nieprzedstawienia pełnomocnictwa do jej wniesienia. Tego rodzaju skargę sąd odrzuca na posiedzeniu niejawnym - art. 424⁶ § 3 k.p.c.

Zażalenie na postanowienie Sądu Okręgowego wniesione przez radcę prawnego B. C. dotknięte jest tym samym brakiem co wniesiona przez niego skarga i także ono, jako niedopuszczalne, podlega odrzuceniu (art. 398⁶ § 3 w z. z art. 394¹ § 3 k.p.c.).

Czynności podjęte przez radcę prawnego B. C. poza zakresem umocowania do działania z urzędu za pozwanego, dla którego pełnomocnikiem został ustanowiony na potrzeby innego postępowania, nie uzasadniają przyznania mu wynagrodzenia stosownie na podstawie przepisów o wynagrodzeniu za pomoc prawną świadczoną z urzędu.

db

kc